

L'impacte social com a criteri de valor del sector cultural

Publicat per [Interacció](#) [1] el 17/11/2020 - 16:00 | Última modificació: 28/07/2026 - 09:50

Aquest informe de la University of Technology Sydney, elaborat en col·laboració amb la Nelson Meers Foundation en el marc del programa **UTS Social Impact Toolbox**, apareix en un moment en què el debat internacional sobre el valor de la cultura experimenta un desplaçament important. Sense abandonar els arguments econòmics tradicionals, cada vegada més institucions públiques i entitats que donen suport econòmic als projectes exigeixen demostrar també quins canvis socials produeixen les organitzacions culturals. El document no pretén demostrar que la cultura genera impactes socials, una idea que considera àmpliament acceptada, sinó oferir als professionals eines conceptuais i metodològiques perquè aquests impactes puguin ser identificats, mesurats i comunicats amb més rigor.

La tesi central és que **el valor de les arts i la cultura no pot reduir-se a la seva contribució econòmica**. L'informe recorda que el sector cultural representa prop de 112.000 milions de dòlars australians, el 6,4 % del PIB, i dona feina a unes 195.000 persones. Tot i això, considera que aquestes magnituds només expliquen una part limitada de la seva aportació. Les organitzacions culturals contribueixen també al benestar individual, a la cohesió comunitària, a la confiança social, a la inclusió, a la creativitat i a la qualitat democràtica, dimensions que sovint queden invisibilitzades quan només es fan servir indicadors econòmics.

Una de les aportacions més interessants és la reflexió sobre **què entenem exactament per "arts i cultura"**. Els autors mostren que no existeix una definició universal i que les classificacions administratives condicionen tant les polítiques públiques com els sistemes de finançament. Les definicions no són neutres: determinen quines activitats es consideren culturals, quines institucions reben suport i quins resultats s'espera que produeixin. Per això el document defensa treballar amb una concepció àmplia d'"arts i cultura" que integri tant les pràctiques artístiques com les institucions culturals i les seves funcions socials. Aquesta discussió conceptual no és una qüestió acadèmica, sinó una condició prèvia per poder definir adequadament els objectius d'una avaluació.

L'informe també sistematitza els **tres grans registres amb què habitualment es justifica el valor de la cultura**. El primer és el valor instrumental, que posa l'accent en els beneficis econòmics o socials que produeix la cultura. El segon és el valor intrínsec, vinculat a l'experiència estètica, emocional o creativa. El tercer és el valor institucional, relacionat amb el paper que desenvolupen les organitzacions culturals en la vida col·lectiva. Els autors consideren que les polítiques públiques tendeixen a privilegiar els arguments instrumentals perquè són més fàcilment quantificables, encara que recomanen que les organitzacions culturals mantinguin una visió més equilibrada i no abandonin la defensa dels valors intrínsecs i institucionals.

?L'informe defensa que el valor de les organitzacions culturals no s'esgota en els seus resultats econòmics, sinó que també es manifesta en els canvis socials que contribueixen a generar.

Una part substancial del document està dedicada als **problemes metodològics de l'avaluació**. Els autors insisteixen que mesurar l'impacte social és una tasca complexa i que no existeix un únic mètode vàlid. Els efectes de la cultura es produeixen en escales molt diferents, des dels canvis personals fins a les transformacions comunitàries, i sovint apareixen de manera indirecta o diferida en el temps. Aquesta complexitat fa que molts impactes siguin difícils d'atribuir exclusivament a una intervenció cultural. Per aquest motiu es desaconsella confiar únicament en indicadors quantitatius o en mesures econòmiques simplifiades.

En aquesta mateixa línia, el document qüestiona la tendència creixent a convertir qualsevol impacte en una xifra monetària. Reconeix la utilitat d'eines com el **Social Return on Investment (SROI)** en determinats contextos, encara que adverteix que aquests instruments exigeixen coneixements tècnics elevats i poden generar una falsa sensació de precisió quan les dades disponibles són insuficients. Els autors recomanen combinar indicadors quantitatius amb metodologies qualitatives capaces d'explicar els processos de canvi, les experiències dels participants i els mecanismes mitjançant els quals es produeixen els resultats socials.

L'informe recull també nombroses evidències provinents de la literatura internacional que relacionen la participació artística amb **la salut, el benestar psicològic, la cohesió comunitària, l'educació, la inclusió social, la reducció de l'aïllament o la regeneració urbana**. Tanmateix, manté una actitud prudent respecte a aquestes investigacions. Els autors assenyalen que moltes presenten limitacions metodològiques i que encara és necessari reforçar la qualitat de les avaluacions abans de poder establir relacions causals sòlides entre activitats culturals i determinats resultats socials. Aquesta cautela reforça la credibilitat del document perquè evita convertir l'impacte social en un discurs merament legitimador.

Les recomanacions finals tenen un caràcter eminentment pràctic. Es proposa que les organitzacions culturals incorporin l'avaluació des del mateix disseny dels projectes, definint clarament quins canvis volen produir abans de seleccionar els indicadors. També es defensa invertir en capacitats internes d'avaluació i formar els equips perquè puguin dialogar amb els finançadors sobre els límits i les possibilitats dels diferents sistemes de mesura. Igualment, es recorda que les organitzacions culturals han d'ajudar les administracions públiques a comprendre que no tots els impactes rellevants poden reduir-se a mètriques quantitatives.

*Des d'una perspectiva actual, el principal interès d'aquest informe no resideix tant en les metodologies concretes que presenta com en el **canvi de paradigma** que anticipa. El document reflecteix una etapa en què les polítiques culturals deixen de preguntar exclusivament què produeix el sector cultural per començar a preguntar-se **què transforma**. Aquesta orientació connecta amb bona part dels debats que, durant els anys posteriors, s'han consolidat al voltant del valor públic de la cultura, l'avaluació basada en impactes, els drets culturals i la contribució de la cultura als objectius de desenvolupament sostenible. Llegit avui, continua essent una bona introducció a una idea que s'ha anat consolidant: l'impacte social no substitueix el valor cultural, però constitueix una dimensió imprescindible per comprendre el paper que la cultura exerceix en les societats contemporànies.* (n. de l'e., 2026)

Referència

Wearing, A., Dalton, B., i Bertram, R. (2020). *Sector briefing: Arts & Culture. The social impact of Australia's arts & cultural sector*. University of Technology Sydney.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: valor públic de la cultura

Etiquetes: avaluació de polítiques culturals

Etiquetes: recerca cultural

Etiquetes: cultura i salut

Etiquetes: participació cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2020/11/impacte-social-valor>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/social-impact-of-australias-arts-cultural-organisations.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8842>